

Profilová maturitní zkouška z českého jazyka a literatury

Profilová maturitní zkouška z českého jazyka a literatury je kombinací 1. písemné práce a 2. ústní zkoušky konané před komisí.

1. Písemná práce

Písemnou prací z českého jazyka a literatury se rozumí vytvoření **souvislého textu** odpovídajícího slohové práci, jehož **minimální rozsah je 250 slov**; písemná práce **trvá 150 minut** včetně času na volbu zadání. Při konání písemné práce má žák **možnost použít Pravidla českého pravopisu**.

Pro písemnou práci ředitel školy stanoví **6 zadání**, která se žákům zpřístupní bezprostředně před zahájením zkoušky. Po zahájení zkoušky si **žák 1 zadání zvolí**.

Zadání písemné práce obsahuje název zadání, způsob zpracování zadání a popřípadě výchozí text k zadání. Součástí výchozího textu k zadání může být i obrázek, graf apod.

Výsledek písemné práce tvoří 40 % celkového hodnocení profilové zkoušky.

2. Ústní zkouška konaná před komisí

Ústní zkouška se uskutečňuje **formou řízeného rozhovoru nad pracovním listem** obsahujícím úryvek nebo úryvky z konkrétního literárního díla. Součástí pracovního listu je i zadání ověřující znalosti a dovednosti žáka vztahující se k učivu o jazyce a slohu.

Pro účely této zkoušky je určen školní maturitní seznam nejméně 60 literárních děl.

Z něj si žák připraví **vlastní seznam 20 literárních děl**, a to podle schématu:

Světová a česká literatura do konce 18. stol.	minimálně 2 díla
Světová a česká literatura 19. století	minimálně 3 díla
Světová literatura 20. a 21. století	minimálně 4 díla
Česká literatura 20. a 21. století	minimálně 5 děl

Nejméně dvěma tituly musí být v žákovském seznamu zastoupena próza, poezie a drama.

Od jednoho autora lze do seznamu zařadit nejvýše dvě literární díla.

Žák odevzdá seznam řediteli školy nebo jím pověřené osobě do 31. března roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro jarní zkušební období a do 30. června roku, v němž se maturitní zkouška koná, pro podzimní zkušební období. Neodevzdá-li žák do 31. 3., resp. do 30. 6. vlastní seznam literárních děl, losuje si u zkoušky z pracovních listů ke všem dílům maturitního seznamu literárních děl pro daný obor vzdělání. Stejný maturitní seznam literárních děl a kritéria platí i pro opravnou zkoušku a náhradní zkoušku.

Bezprostředně před zahájením přípravy k ústní zkoušce si žák **vylosuje číslo pracovního listu**.

V jednom dni nelze losovat dvakrát pracovní list ke stejnému literárnímu dílu.

Příprava k ústní zkoušce trvá 15 minut.

Ústní zkouška trvá nejdéle 15 minut.

Výsledek ústní zkoušky tvoří 60 % celkového hodnocení profilové zkoušky.

Pravidla pro hodnocení ústní maturitní zkoušky z českého jazyka

V průběhu ústní maturitní zkoušky je úkolem studenta

- prokázat znalost literárního díla a porozumění celému dílu** (znát literární druh a žánr, identifikovat jeho téma/témata, časoprostor, kompoziční výstavbu, postavy),
- prokázat znalost literárněhistorických a obecně kulturních či historických souvislostí jeho vzniku** (dobu vzniku, umělecký směr, charakter literární a umělecké tvorby v dané době obecně, kontext autorovy tvorby, vztah k jiným uměleckým dílům),
- provést analýzu výňatku** z uměleckého díla (zasadit výňatek do kontextu díla, určit, čím je pro celé dílo charakteristický/netytický, charakterizovat vystupující postavy a jejich vzájemné vztahy, charakterizovat vypravěče a jeho vyprávěcí způsoby, použité typy promluv, identifikovat výrazné jazykové prostředky díla a určit jejich funkci v textu),
- prokázat znalosti stylistiky a mluvnice** při charakteristice textu neuměleckého (určit funkční styl, slohový útvar, použité slohové postupy, identifikovat výrazné jazykové prostředky a určit jejich funkci v textu).

Klasifikačním stupněm **VÝBORNÝ** je student hodnocen, pokud

- prokáže výbornou znalost literárního díla a vysokou míru porozumění jeho smyslu,
- sdělení zcela odpovídá zadání, nedostatky se nevyskytují,
- student hovoří samostatně, pomoc zkoušejících není nutná,
- analýza textu je výborná, s využitím odborné terminologie,
- student svá tvrzení často a výstižně dokládá konkrétními důkazy z textu,
- úroveň studentova vyjadřování je výborná – v souladu se zásadami jazykové kultury, projev vhodně strukturovaný a plynulý, výborná slovní zásoba, bohaté věty, výborná argumentace.

Klasifikačním stupněm **CHVALITEBNÝ** je student hodnocen, pokud

- prokáže velmi dobrou znalost literárního díla a velmi dobrou míru porozumění jeho smyslu,
- sdělení odpovídá zadání, nedostatky se vyskytují pouze ojediněle,
- pomoc zkoušejících je nutná ojediněle,
- analýza textu je velmi dobrá, student zná odbornou terminologii
- student svá tvrzení dokládá důkazy z textu,
- úroveň vyjadřování je velmi dobrá – kultivované, vhodně strukturované a plynulé vyjadřování s občasnými nedostatky ve slovní zásobě nebo větné stavbě.

Klasifikačním stupněm **DOBŘÝ** je student hodnocen, pokud

- prokáže dobrou znalost literárního díla a dobrou úroveň porozumění,
- ve sděleních se občas objevují nedostatky a nepřesnosti,
- pomoc zkoušejících je občas nutná,
- při analýze textu se student dopouští občas nepřesností, odbornou terminologii používá správně, ale jen na vyzvání,
- na vyzvání dokáže doložit svá tvrzení správnými doklady z textu,
- úroveň vyjadřování je přijatelná, projev občas není plynulý, v jeho struktuře se občas vyskytnou nedostatky např. ve slabší slovní zásobě a stavbě vět.

Klasifikačním stupněm DOSTATEČNÝ je student hodnocen, pokud

- prokáže jen hrubou znalost literárního díla (např. omezenou jen na dějovou stránku),
- ve sděleních se vyskytují podstatné nedostatky a nepřesnosti,
- student se neobejde bez pomoci zkoušejících,
- student dokáže analyzovat texty, ale nepoužívá odbornou terminologii, protože ji nezná,
- na vyzvání a s dopomocí učitele doloží svá tvrzení pasážemi z textu
- úroveň vyjadřování je slabá – student mluví v rozporu s jazykovými normami, má slabou slovní zásobu, nemluví v rozvinutých souvislých větách, nedokáže argumentovat.

Klasifikačním stupněm NEDOSTATEČNÝ je student hodnocen, pokud

- neprokáže znalost zadaného literárního díla, v jeho sděleních se vyskytují hrubé nedostatky,
- neobejde se bez pomoci zkoušejících,
- nedokáže analyzovat předložené texty,
- svá tvrzení nedokáže doložit konkrétními textovými pasážemi,
- úroveň vyjadřování je velmi slabá – v rozporu s jazykovými normami a zásadami jazykové kultury, se slabou slovní zásobou a nevhodnou větnou stavbou, student se omezuje pouze na krátké odpovědi na učitelovy otázky, nedokáže argumentovat.